

2023-05-08

Justitiedepartementet

Lise Donovan
070-28 56 210
lise.donovan@tco.se

Remissyttrande över betänkandet Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap, SOU 2022:57

Fö2023/00074

TCO har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet *Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap, SOU 2022:57*, och inkommer härmed med följande yttrande.

TCO konstaterar att *lagen (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarsplaneringen* omnämns på flera ställen i betänkandet.

TCO noterar dock att det i dessa delar endast är näringsidkare som förekommer i utredningens beskrivningar och bedömningar, och överhuvudtaget inte arbetsmarknadsorganisationerna som också omfattas av lagen.

TCO vill därför fästa regeringens uppmärksamhet på att det i lagens förarbeten (proposition 1981/82:179, Ds A 1982:3) anges att det är helt nödvändigt att integrera arbetsmarknadsorganisationerna i totalförsvaret och dess planering. TCO delar den uppfattningen.

Partsorganisationerna har alltså, liksom vid lagens tillkomst, ett stort ansvar för förhållandena på arbetsmarknaden, inte minst genom att förhandla och ingå kollektivavtal om löner och andra anställningsvillkor, men inte enbart inom det området utan även i andra avseenden.

TCO utgår från att behovet av aktiva parter på arbetsmarknaden inte kommer att bli mindre i beredskapstider än under mer normala tider. Det är därför viktigt att arbetsmarknadens parter inte tappas bort i sammanhang där olika aktörer inom ramarna för civil- och totalförsvarets roller och funktioner diskuteras, planeras och beslutas.

TCO anser inte att det ska tillskapas ett system för krissituationer som drastiskt avviker från den ordning som i dag präglar den svenska arbetsmarknaden. Däremot kan det bli nödvändigt att anpassa förhållandena till en rådande beredskapssituation. Det är dock viktigt att detta i så fall sker av, eller i nära dialog med, parterna på arbetsmarknaden.

TCO ser också att det utöver ovan kan finnas andra angelägna uppgifter för arbetsmarknadens parter, till exempel att hantera vissa säkerhetsaspekter och att ha kontakter med totalförsvaret på lokal och regional nivå. I sammanhanget kan nämnas att de svenska fackföreningarna, liksom de fackliga centralorganisationerna, har en etablerad närvaro både lokalt och centralt i landet, och har i många fall även en regional närvaro.

TCO vill också uppmärksamma att lagens 3 § omfattar såväl arbetsgivarorganisationer som fackliga organisationer, och inkluderar enligt prop. 1981/82: 179 s. 14 även huvudorganisationer som normalt inte är part i kollektivavtalsförhandlingar, till exempel TCO.

I betänkandet under rubrikerna 9.7.2 Några andra ideella organisationer och 10.8 Frivilliga försvarsorganisationer bör utgöra grunden för en utökad medverkan av frivilliga i skyddet av civilbefolkningen beskrivs en utökad lokal organisering av frivilliga för insatser under höjd beredskap och i fredstida förhållanden. De ideella organisationer som omnämns där är, utöver frivilliga försvarsorganisationer, även till exempel Rädda Barnen, Missing People, Svenska kyrkan och andra trossamfund, men inte de fackliga organisationerna.

TCO vill avslutningsvis uppmuntra regeringen att i det fortsatta arbetet även involvera och diskutera med arbetsmarknadsorganisationerna om deras roll och möjliga medverkan också i andra sammanhang än ovan som är kopplade till civilbefolkningen vid höjd beredskap.

Therese Svanström
Ordförande

Lise Donovan
Jurist